

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van

Succulenta

Jaargang 10 nummer 11, november 2025

Succulentendak op Verdriet, Cuijk zaterdag 18 oktober 2025

Foto Ben Groen

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk	06-42935996
voorzitter	th.heijnsdijk@gmail.com
Johanna Jongekrijg	06-30426230
penningmeester	johannajongekrijg@gmail.com
Riet Maessen	06-54358081
secretaris	rietmaessen@xs4all.nl

REDACTIE NOVIOCACTUM

Ben Groen	06- 50996256
	legroen28@gmail.com

Contributie: € 20,- per jaar (huisgenootleden € 10,- per jaar)

Bankrekening NL12ABNA0805932216 t.n.v. J. Jongekrijg en/of T. Heijnsdijk

Voeding

Er is cactusvoeding te koop bij Johanna. S.v.p. van te voren bestellen via WhatsApp. Peters Professional Combi-Sol 6-18-36 + 3 MgO en sporenelementen. Toepassing: 1 gram per liter gietwater. € 1,00 per zakje van 200 gram.

Bijeenkomsten:

Wijkcentrum De Schakel, Archimedesstraat 9, 6533 MA Nijmegen

De 2de dinsdag in de maand behalve juni-augustus. Aanvang 19.30 precies.

Agenda

11 november Theo Rengeling: Thuringerwoud met veel liefhebbersbezoeken en tussendoor de kweker Haage

9 december Plantenquiz door Johanna en Ben. Ook plaatjes maar meer raadjes, weetjes en puzzeltjes. Laat je verrassen en kom.

Redactioneel

Buitensucculenten

Op de voorpagina een voorbeeld van buitensucculenten. Nu de vetplanten en cactussen uit de tuin weer in de winterstalling gaan is het een goed moment om te kijken welke planten er rustig buiten kunnen blijven staan. En dan komen Sedum, Sempervivum, Orostachys in beeld. Maar er zijn er meer, Delosperma, Jovibarba, Rosularia, Sinocrassula, Opuntia humifusa, Cyllindropuntia imbricata, Opuntia basilaris, Echinocereus triglochidiatus, Opuntia phaeacantha. Deze planten zijn winterhard, zij kunnen onder winterse omstandigheden buiten blijven. Veel meer cactussen en vetplanten zijn vorstbestendig, zij kunnen de winter buiten overleven als ze droog staan. Dus met een bescherming tegen regen en in droge grond.

De laatste jaren neemt de populariteit van de cultivars van de Zuid-Afrikaanse Delosperma cooperi (paars) en Delosperma congesta (geel) toe. De winterhardheid varieert, -5°C kunnen ze wel hebben. Een groter risico is de combinatie kou en vocht. De planten zijn goedkoop en algemeen verkrijgbaar, dus na een strengere winter nieuwe planten kopen is niet zo'n (financieel) probleem.

Maar waarom zover gezocht. Zie onderstaande winterharde Sedumsoorten. Goedkoop in aanschaf, gemakkelijk in onderhoud en mooi.

Ben Groen

Bleek vetkruid *Sedum pallidum*

Wit vetkruid *Sedum album*

Spaans vetkruid *Sedum hispanicum*

Van de voorpagina

Een voorbeeld van buitensucculenten. Bak met onder meer Kaukasische muurpeper (*Sedum spurium*) in verschillende kleurvarianten; muurpeper *Sedum acre*; *Sedum hispanicum*; (Spaans vetkruid); *Petrosedum sediforme* (licht vetkruid); tripmadam (*Petrosedum rupestre*); *Delosperma cooperi* (waarschijnlijk); *Sempervivum*.

Verslag bijeenkomst 14 oktober

Op deze avond stonden Johanna, Ben en ik, deze keer al vroeg, op een lege parkeerplaats bij het wijkgebouw. En Johanna bekende al snel schuld dat zij vergeten was ons aan te melden. Dat had blijkbaar gemoeten in deze herfstvakantieweek. We bleven dus maar wachten tot iedereen er was. Snel kwamen Theo en Lieda gevolgd door Gerard. Afmeldingen waren er van Nia en Jac en Threes. En na enige tijd namen we aan dat niemand van de vaste leden nog zou komen en werd besloten om naar de Weezenhof (Riet) te verkassen.

Daar was ook koffie (en koek en chocolade) en Gerard en Lieda gingen ook nog even de kas bekijken en de vensterbank (zie ook : “*een bijzonder zaaisel*”) en daarna hield Theo zijn voordracht op de PC van Riet en de rest zat aan de grote huistafel.

Theo ging verder met de S en met de plant waar hij de vorige keer mee geëindigd was: een schlumbergera. Hierna volgde een aantal sedums (de s heeft best veel plantennamen, vertelde Theo).

Sedum farinosum: endemisch op Madeira, de *Sedum mocianum*, vaak abusievelijk *S. hintonii* genoemd), *S. morganianum* de bonte vorm van de *Sedum sieboldii*. Een sedum-dak in Beneden Leeuwen.

Sedum farinosum plant en detailfoto bloem

De mooie bloem van de koningin van de nacht: de *Selenicereus grandiflorus*.

Verder nog genoteerd: een strombocactus, een submatucana, sulcorebutia's.

Veel planten met s op de Canarische eilanden waar Theo zowat jaarlijks komt: de *Senecio articulatus* (Theo heeft wat stekjes van deze plant meegebracht), de *Senecio kleinia*- met de typische korfjes van bloemen- uit een tuincentrum de *Senecio cephalophorus* 'Mountain Fire', het erwtenplantje en *Senecio stapeliiformis*.

Dan ineens: een cactus: de *seticereus* *Seticereus icosagonus* met zijn zygomorfe bloeme

En bij de letter t aangekomen: genoteerd de prachtige bloemen van de *Tacitus bellus* (nu *Graptopetalum bellum*), het heel gemakkelijke afvallen van leden van de *tephrocactus* (en daarom zeer algemeen in Argentinië), de *Thelocactus conothelos* en *Thelocactus macdowellii*.

Graptopetalum bellum

Senecio cephalophorus 'Mountain Fire',

Titanopsis, een op de ELK aangeschafte *Toumeya papyracantha*, verder nog *turbinicarpus* en *tylecodon*.

Titanopsis primosii

Turbinicarpus krainzianus var. *minimus*

Pseudorhipsalis amazonicus

Bij de W aangekomen heb ik nog genoteerd de bijzondere blauwe kleur bij de bloemen van de *Pseudorhipsalis amazonica*. (vroeger: *Wittia amazonica*). In een blog op Succulenta heeft Theo er iets over geschreven.

Theo werd hartelijk bedankt voor deze geslaagde avond. De fles wijn die hij aangeboden kreeg werd toen ter plekke opengemaakt en natuurlijk werd het toen veel later dan 10 uur. Op het einde van de avond werd Theo voor thuis nog een nieuwe (nu een rode) fles wijn aangeboden. Al met al een bijzondere avond.

Tekst Riet Maessen Foto's Theo Heijnsdijk

Een bijzonder zaaisel.

Op mijn vensterbank in de huiskamer staan, zoals de meesten van jullie weten een aantal Euphorbia's. Het zijn voornamelijk Madagaskar euphorbia's. Ze staan het jaarrond binnen vanwege de koudegevoeligheid. In mijn kas stook ik tot ongeveer 5 a 6 graden.

Op mijn vensterbank vliegt natuurlijk van alles rond en vaak vind ik hier en daar wat zaadjes. Meestal piepklein en bijna altijd uit de vruchtdoosjes van Euphorbia platyclada.

Afgelopen winter zag ik ineens een vruchtdoos op mijn Monadenium spectabile (zie foto).

Dat leek mij wel interessant om eens uit de zaaien. De vruchtdoos laten uitrijpen en toen uitgezaaid. Uit de 3 zaden verschenen 3 plantjes, maar het werd wel een zeer bijzondere combinatie (zie foto)!

Een lijkt op de Monadenium, de smalle recht opgaande op platyclada en de derde op een euphorbia isaloensis. Een wonderlijke combinatie! et

Foto met (links) de Monadenium (euph) spectabile

Foto's en tekst Riet Maessen

De Saguarcactus

Etnobotanica is de studie van de relatie tussen planten en mensen. Deze wetenschap onderzoekt hoe verschillende culturen planten gebruiken voor voedsel, medicijnen, onderdak en andere doeleinden.

Een goed voorbeeld hiervan is het verhaal van de saguarocactus dat in Trouw van 28 juli 2025 verscheen. In de O'odhamgemeenschap in de Sonorowoestijn staat de saguarocactus centraal in hun spiritueel leven. Zij beschouwen land en dieren niet als een bron, wij hebben een relatie zegt Tucker Lose. Voor de O'odham betekenen de saguaro's of ha:sān in hun taal veel meer dan alleen voedsel, gereedschap en onderdak, zij zijn familie. Ha:sān zijn voor ons net mensen en we respecteren ze op die manier. Vanaf mei controleren de families in O'odham de saguaro-knoppen. De vruchten zijn meestal half juni rijp, wat een oogstperiode van één tot vier weken inluidt. De een plukt de kleine vruchten, met doornen bedekt, *bahidaj*, met een stok van 3 meter lang, terwijl de ander ze in een emmer opvangt. Het oogstritueel is heilig voor de O'odham, die al duizenden jaren wonen in wat nu het grensgebied tussen de VS en Mexico is, Het geplukte fruit speelt de hoofdrol in de jaarlijkse zomerregenceremonies ter gelegenheid van nieuwjaar.

Als de eerste vruchten zijn geoogst prijzen de oogsters de Schepper. Dan zegenen zij zichzelf met wat van het vruchtvlees, waarbij ze een soort kruis slaan. Ze proeven het vruchtvlees en bedanken de saguaro voor zijn zorg.

Het vruchtvlees wordt verwijderd en de buitenwand wordt achtergelaten voor de dieren. Dit vruchtvlees is lichtrood en wordt bloedrood tijdens de verdere verwerking. De pulp wordt een uur gekookt en daarna gezeefd. Na het zeven opnieuw gekookt en ingedikt tot een dikke siroop. Deze siroop is ongeveer 1/10 van het oorspronkelijke vruchtvlees. De opbrengst van de oogst is mager, twee ploegen van twee mensen verzamelen in 9 uur ongeveer genoeg voor 1,9 l siroop.

Toen de oude tradities dreigden uit te sterven is het opleiden van jonge mensen weer opgepakt. In alles wat we doen zit een soort les zegt Francine Larson Segundo die in de buurt oogst. Zij vertelt dat haar grootouders haar hebben geleerd hoe ze de saguaro moet planten en verzorgen. Het zijn mensen, en onze mensen, en als wij er niet meer zijn, zal een van hen onze plaats innemen zegt ze na bijna twee uur fruit te hebben geplukt. Ik voel de verantwoordelijkheid om iedereen die jonger is dan ik zoveel mogelijk te leren.

Ben Groen

Foto's Uit Phoenix home and garden

Saguaro Harvest Weekend
June 17-19 2025